

دارای رتبه علمی - پژوهشی از کمیسیون نشریات علوم پزشکی کشور

شناسایی ویروس های آنفولانزا H_1N_1 فصلی و H_3N_2 به روش RT-PCR در همه گیری آنفولانزا در استان گلستان (سال ۱۳۸۸)

ساره زند

کارشناسی ارشد میکروبیولوژی، دانشکده پزشکی،
دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران

علیجان تیرائی

استادیار ویروس شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه
علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران

عبدالوهاب مرادی

استاد ویروس شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم
پزشکی گلستان، گرگان، ایران

فاطمه فتوحی

استادیار ویروس شناسی، مرکز تحقیقات آنفولانزا
انستیتو پاستور ایران، تهران، ایران

ناعمه جاوید

کارشناسی ارشد میکروبیولوژی، دانشکده پزشکی،
دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران

مسعود بازوری

کارشناس علوم آزمایشگاهی، دانشکده پزشکی،
دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران

احسان حاجی محمدی

کارشناس میکروبیولوژی، دانشکده پزشکی، دانشگاه
علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران

امیر قائمی

استادیار ویروس شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه
علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران

نویسنده مسئول: امیر قائمی

پست الکترونیک: ghaem-amir@yahoo.com

تلفن: ۰۱۷۱-۴۴۲۱۶۵۱

آدرس: دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان،

گرگان، ایران

دریافت: ۹۲/۸/۱

ویرایش پایانی: ۹۲/۱۲/۱۶

پذیرش: ۹۲/۱۲/۱۷

آدرس مقاله:

ژند س، تیرائی ع، مرادی ع، فتوحی ف، جاوید ن، بازوری م، حاجی محمدی ا، قائمی ا " شناسایی ویروس های آنفولانزا H_1N_1 فصلی و H_3N_2 به روش RT-PCR در همه گیری آنفولانزا در استان گلستان (سال ۱۳۸۸) " مجله علوم آزمایشگاهی، تابستان ۱۳۹۳، دوره هشتم (شماره ۲): ۲۷-۳۲

مقدمه

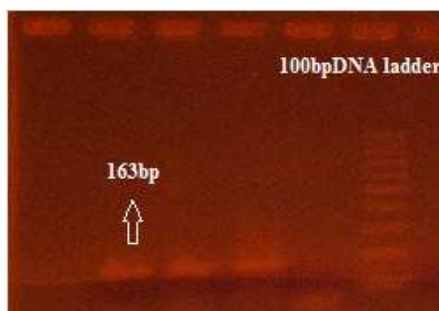
عفونت ویروس آنفولانزا یک مشکل اصلی بهداشت جهانی است و همه ساله اغلب سبب اپیدمی هایی در ماه های زمستان می شود. عفونت ویروس آنفولانزا با طیف وسیعی از علائم بالینی از عفونت بدون علامت تنفسی مانند تب بالای ۳۸ درجه سانتی گراد و یا عطسه و سرفه (بیماری شبه آنفولانزا) تا عوارض شدید و پیچیده عفونت های ثانویه باکتریایی متغیر می باشد (۱). به نظر می رسد که شدت بیماری بالینی به سویه ی ویروس آنفولانزا، موقعیت ایمنی و سن فرد و حضور عوامل بیماری زا همراه با عوامل تغییرات محیطی مانند سرما و تهویه نامطلوب بستگی دارد. ویروس آنفولانزا از طریق ترشحات تنفسی انتقال پیدا می کند. بعد از دوره تاخیر ۱-۳ روزه، ویروس ها از انواع مختلف نمونه های تنفسی قابل جداسازی می باشند. نمونه های سیستم تنفسی فوقانی، مانند شست شوی نازوفارنگس (NPW) یا آسپیره نازوفارنگس (NPA)، سواپ بینی، سواپ گلو (TS)، سواپ درون تراشه ای، بافت ها و شست شوی برونشوالوئولار برای شناسایی ویروس در بیماران با عفونت تنفسی توصیه می شود (۲). ویروس های آنفولانزا اعضای خانواده اورتومیکسوویریده هستند و می توانند با توجه به تغییرات آنتی ژنی در نوکلئو پروتئین (NP) و پروتئین ماتریکس (M) به سه نوع A، B، C طبقه بندی شوند. اکثر آنفلوانزاهای پاندمیک در ارتباط با تیپ A می باشند. ویروس های آنفلوانزای A بیشتر می توانند بر اساس تفاوت های آنتی ژنیک بین هماگلوتینین (HA) و نورآمینیداز (NA) گلیکوپروتئین سطحی به زیر مجموعه هایی طبقه بندی شوند. تا کنون ۱۶ (HA) و ۹ (NA) از ویروس های آنفلوانزای A شناسایی شده اند (۳). سه زیرمجموعه اصلی ویروس آنفلوانزا A (H_3N_2 و H_1N_1 , H_1N_2) در کشورهای مختلف شناسایی شده است، همچنین نوآرایی ژنتیکی سایر زیرمجموعه ها نیز امکان پذیر می باشد. در حال حاضر، ویروس های

آنفلوانزای فصلی که در انسان ها منتشر می شوند ویروس آنفلوانزای A و زیرمجموعه های H_1N_1 , H_3N_2 و نیز ویروس آنفلوانزای B هستند. از اواخر سال ۲۰۰۳ شیوع زیرمجموعه بسیار بیماری زا H_5N_1 ویروس آنفلوانزا A پرندگان (HPAI) گزارش شده است که مرغ های خانگی را در آسیا و به دنبال آن در اروپا و آفریقا عفونی کرد. علاوه بر این، عفونت های انسان با این زیرمجموعه به طور افزایش یافته ای تشخیص داده شده است. در سال ۲۰۰۹ نوع جدیدی از ویروس آنفلوانزا A انسان (H_1N_1) ظاهر شد و به طور جهانی انتقال پیدا کرد (۴). سازمان بهداشت جهانی (WHO) ۳۴۸ مورد عفونت انسانی تایید شده با این ویروس را با میزان مرگ بالای ۶۰ درصد گزارش کرد (۵،۶). ژنوم های ویروس آنفلوانزا A و B از ۸ قطعه RNA تک رشته ای منفی که ۱۰-۱۱ پروتئین ضروری برای عفونت و همانند سازی را کد می کنند، تشکیل شده است (۷). RNA ژنومیک به عنوان هدفی برای آمپلیفیکاسیون توسط PCR معمول و (RT-PCR) می تواند مورد استفاده قرار گیرد. پرایمرهایی که از ژن بسیار حفاظت شده ی M مشتق شده اند، اغلب برای شناسایی تمام زیرمجموعه های آنفلوانزا A مورد استفاده قرار می گیرد. ژنوم ویروس متحمل تغییرات مداوم با مکانیزم های مختلف می شود که نه تنها شامل موتاسیون نقطه ای ویروس است، بلکه نوتریبی ژنی و نوتریبی ژنی میان زیرمجموعه های مختلف ویروس را نیز شامل می شود. این خصوصیات بیولوژیک منجر به افزایش تنوع ویروس آنفلوانزا طی مدت ها می شود و مشکلاتی را در تشخیص آزمایشگاهی، شناسایی سویه ویروس منتخب برای تولید واکسن و پیشگیری و کنترل این بیماری ایجاد می کند (۸-۱۰). هدف از این مطالعه بررسی انواع زیرمجموعه های ویروس A آنفلوانزا (H_1N_1 , H_3N_2) در سطح منطقه استان گلستان در ماه های شیوع آنفلوانزا می باشد.

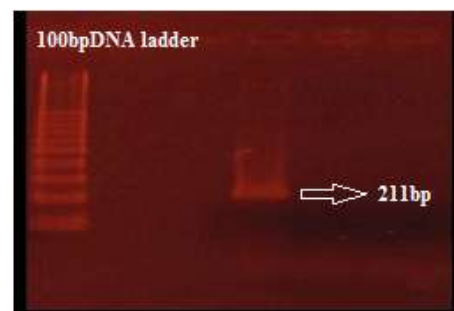
روش بررسی

و بر طبق دستورکار آن با به کار گیری پرایمر Random hexamer انجام شد. در این تحقیق بعد از الکتروفورز نمونه های cDNA ساخته شده و تعیین غلظت آن ها توسط دستگاه اسپکتروفوتومتر، بر روی cDNA های استخراج شده به منظور تعیین زیرمجموعه های H_1N_1 و H_3N_2 با استفاده از پرایمر های اختصاصی مربوط به قطعه هماگلوتینین که توسط مرکز کنترل بیماری (CDC) طراحی شده است (جدول ۱)، PCR گذاشته شد. در این روش از آب مقطر استریل به عنوان کنترل منفی و از نمونه cDNA تهیه شده از اینستیتو پاستور ایران به عنوان کنترل مثبت استفاده شد. واکنش زنجیره ای پلیمرز بر اساس روش کار زیر انجام شد. دناتوراسیون اولیه در ۹۴ درجه سانتی گراد به مدت ۳ دقیقه و سپس ۳۰ چرخه به صورت دناتوراسیون در ۹۴ درجه سانتی گراد به مدت ۱ دقیقه و اتصال پرایمر در ۵۸ درجه سانتی گراد به مدت ۱ دقیقه و گسترش پرایمر در ۷۲ درجه سانتی گراد به مدت ۴۵ ثانیه انجام گردید. در پایان گسترش نهایی در ۷۲ درجه سانتی گراد به مدت ۵ دقیقه انجام شد. محصول PCR در ژل آگارز ۲ درصد دارای اتیدیوم بروماید الکتروفورز شد و قطعات ژن ۱۶۳bp و ۲۱۱bp به ترتیب برای زیر مجموعه های H_1N_1 و H_3N_2 جستجو گردید.

در این مطالعه ۱۵۳ نمونه ترشحات تنفسی افراد مشکوک به بیماری تنفسی که از شهر های مختلف استان گلستان به آزمایشگاه ویروس شناسی دانشگاه علوم پزشکی گلستان ارجاع داده شده بودند، مورد بررسی قرار گرفتند. معیار ورود بیماران به این مطالعه وجود علائم حاد تنفسی مشکوک به آنفولانزا تأیید شده توسط پزشک متخصص بود. از تمامی نمونه ها RNA استخراج گردیده با استفاده از کیت تجاری به cDNA تبدیل گردید. استخراج اسید نوکلئیک (RNA) از ۲۰۰ μl از نمونه های تنفسی نگه داری شده در محیط انتقال ویروسی توسط کیت تجاری high Pure Viral Nucleic Acid Kit (Roche، آلمان) و بر طبق دستورالعمل کیت مرحله به مرحله انجام شد و در نهایت ۵۰ μl از RNA ویروسی استخراج و در دمای منهای ۸۰ درجه سلسیوس برای مراحل بعدی نگه داری شد. برای اطمینان از استخراج، محصولات در آگارز ۱ درصد الکتروفورز شدند. غلظت RNA استخراج شده به کمک دستگاه اسپکتروفوتومتری تعیین گردید. سنتز cDNA با استفاده از کیت تجاری RevertAid First Strand cDNA(Synthesis Kit)

شکل ۲- شناسایی و تعیین زیر مجموعه H_3N_2 ویروس آنفولانزا A توسط RT-PCR چاهک اول از سمت چپ: مارکر ۱۰۰ bp DNA، چاهک دوم کنترل منفی، چاهک سوم کنترل مثبت H_3N_2 ، چاهک چهارم نمونه

شکل ۱- شناسایی و تعیین زیر مجموعه H_1N_1 ویروس آنفولانزا A توسط RT-PCR چاهک اول: مارکر ۱۰۰ bp DNA، چاهک دوم کنترل منفی، چاهک سوم نمونه منفی، چاهک چهارم کنترل مثبت H_1N_1

جدول ۱- توالی های پرایمر های مورد نیاز برای RT-PCR برای تعیین زیرمجموعه های H1N1 و H3N2 آنفولانزا در بیماران تنفسی استان گلستان

زیر مجموعه	پرایمر	توالی (5'>3')	رفرنس
	H1h-678Fw	CACCCAGAAATAGCCAAAA	National Influenza Center, Institut Pasteur, Paris.
H1N1	H1h-840Rv	TCCTGATCCAAAGCCTCTAC	National Influenza Center, Institut Pasteur, Paris
	H3h-177Fw	GAGCTGGTTCAGAGTTCCTC	National Influenza Center, Institut Pasteur, Paris
H3N2	H3h-388Rv	GTGACCTAAGGGAGGCATAATC	National Influenza Center, Institut Pasteur, Paris

یافته ها

روش PCR محدودیت های تکنیک های تشخیصی قبلی را با افزایش حساسیت و اختصاصیت و دستیابی سریع به نتایج حل کرده و بنابراین برای شناسایی عفونت های تنفسی چندگانه به کار رود (۱۳). روش PCR به طور وسیع برای شناسایی ویروس آنفولانزا استفاده می شود مواد و تجهیزاتی که برای این تست به کار می روند، در بسیاری از کشور ها در دسترس می باشد. ولی میزان موتاسیون در ژن های HA و NA از ویروس آنفولانزا بالا می باشد، بنابراین نیاز است تا توالی های پرایمری که به منظور تعیین زیر مجموعه های خاصی استفاده می شوند، به روز شوند (۱۴). از آنجایی که در این مطالعه از پرایمر های اختصاصی که CDC پیشنهاد کرده است، استفاده شده یک مزیتی نسبت به سایر سنجش ها فراهم شده است. نتایج مطالعه حاضر با نتایج مطالعه Boonsuk و همکاران در تایلند نشان داد که ۲۲/۸۵ درصد از افراد مبتلا به زیر مجموعه H₁N₁ و به ۲۸/۵۷ درصد زیر مجموعه H₃N₂ بودند (۱۵)، که با نتایج مطالعه حاضر همخوانی دارد. Choi و همکاران که با به کار گیری دو روش multiplex RT-PCR نشان دادند که ۵۵/۶ درصد و ۳۸/۶ درصد افراد به ترتیب با زیر مجموعه های H₁N₁ و H₃N₂ آلوده شده بودند (۱۲) و نیز Deng و همکاران شیوع ۷۴/۱۹ درصد بیماران با زیر مجموعه H₁N₁ و ۲۵/۸۰ درصد زیر مجموعه H₃N₂ گزارش کرده اند که نتایج مطالعات بالا با نتایج این مطالعه مغایرت دارد (۱۶). مطالعه اسدی و همکاران در مغایرت با نتایج مطالعه حاضر بر روی ۱۰۰ بیمار تحت مطالعه با به کار گیری روش (RT-PCR Multiplex) نشان داد که ۷ درصد از بیماران با زیر مجموعه H₁N₁ از آنفولانزای A آلوده شده بودند و هیچ یک از بیماران زیر مجموعه H₃N₂ نشان ندادند (۱۴).

در این مطالعه متوسط سن بیماران ۱۶/۵۹ سال بود. از بیماران مبتلا به عفونت تنفسی ۴۵/۱ درصد مذکر و ۵۴/۹ درصد مؤنث بودند. افراد در ۵ گروه سنی ۰ تا ۱۰ سال، ۱۱ تا ۲۰ سال و ۲۱ تا ۳۰ سال و ۳۱ تا ۴۰ سال و ۴۱ تا ۶۵ سال طبقه بندی شدند. در بین بیماران ۳۹ مورد در گروه سنی بین ۰ تا ۱۰ سال (۲۵/۷٪)، ۷۰ مورد گروه سنی بین ۱۱ تا ۲۰ سال داشتند (۴۶/۱٪)، ۱۱ مورد نیز سن بین ۲۱ تا ۳۰ سال (۷/۲٪)، ۹ مورد نیز در گروه سنی ۳۱ تا ۴۰ سال (۵/۹٪) و ۹ مورد (۵/۹٪) در گروه سنی ۴۱ تا ۶۵ سال قرار داشتند (جدول ۲). بعد از انجام الکتروفورز محصول PCR برای تعیین زیر مجموعه های H₁N₁ و H₃N₂ نتایج نشان داد که از میان ۱۵۳ بیمار ۱۳ (۸/۴۹٪) مورد مبتلا به آنفولانزای تیپ A و زیر مجموعه H₁N₁ می باشند و ۲۵ بیمار (۱۶/۳۳٪) نیز مبتلا به آنفولانزای تیپ A و زیر مجموعه H₃N₂ می باشند (جدول ۱). سرفه خشک و درد بدن در ۱۶ بیمار (۱۳٪)، تب و سرفه خشک در ۱۶ بیمار (۱۳٪)، تب و درد بدن در ۵ بیمار (۴/۱٪)، سرفه خشک در ۴ بیمار (۳/۳٪)، درد بدن در یک بیمار (۰/۸٪) و تب به تنهایی در ۲ بیمار (۱/۶٪) مشاهده شد.

بحث

مطالعه حاضر نشان داد که از میان ۱۵۳ نمونه تنفسی آلوده، ۱۳ (۸/۴۹٪) بیمار با زیر مجموعه H₁N₁ فصلی و ۲۵ (۱۶/۳۳٪) نیز با زیر مجموعه H₃N₂ از آنفولانزای A و ۱۲ بیمار (۷/۸٪) با H₁N₁ پاندمیک آلوده شده بودند. تجویز نادرست آنتی بیوتیک ها با شناسایی درست پاتوژن ها محدود خواهد شد و این امر تاثیر درمان را افزایش خواهد مجموعه های مختلف ویروس آنفولانزا A به روش های شناسایی سریع و تعیین زیر مجموعه نیاز می باشد (۱۲).

تشکر و قدر دانی

این مطالعه با حمایت های مالی بنیاد ملی نخبگان با شماره نامه ۱۵/۱۳۲۶ تاریخ ۱۳۸۹/۵/۲۵ به منظور اعتبار پژوهشی بنیاد ملی نخبگان، ویژه پژوهشگران جوان و نیز حمایت دانشگاه علوم پزشکی گلستان انجام رسید.

نتیجه گیری

میزان عفونت با زیر مجموعه های H₁N₁ فصلی و H₃N₂ در استان گلستان، مشابه با سایر مطالعات انجام شده در ایران می باشد ولی متیزان آن نسبت به سایر مناطق دنیا کمتر می باشد.

References

- Nicholson KG, Wood JM, Zambon M. *Influenza*. The Lancet. 2003; 362: 1733-1745.
- Wentworth DE, Thompson BL, Xu X, Regnery HL, Cooley AJ, McGregor MW. *An influenza A (H1N1) virus closely related to swine influenza virus responsible for a fatal case of human influenza*. J Virol. 1994; 68(4): 2051-2058.
- Fouchier RA, Munster V, Wallensten A, Bestebroer TM, Herfst S, Smith D, et al. *Characterization of a novel influenza A virus hemagglutinin subtype (H16) obtained from black-headed gulls*. J Virol. 2005; 79(5): 2814-2822.
- Dawood FS, Jain S, Finelli L, et al. *Emergence of a novel swine-origin influenza A (H1N1) virus in humans*. N Engl J Med. 2009; 360(25): 2605-2615.
- Wentworth DE, McGregor MW, Macklin MD, Neumann V, Hinshaw VS. *Transmission of swine influenza virus to humans after exposure to experimentally infection pigs*. J Infect Dis. 1997; 175(1): 7-15
- Schorr E, Wentworth D, Hinshaw VS. *Use of polymerase chain reaction to detect swine influenza virus in nasal swab specimens*. Am J Vet Res. 1994; 55(7): 952-956.
- Maines TR, Szretter KJ, Perrone L, Belser JA, Bright RA, Zeng H, et al. *Pathogenesis of emerging avian influenza viruses in mammals and the host innate immune response*. Immunol Rev. 2008; 225: 68-84.
- Lin YP, Shu LL, Wright S, Bean WJ, Sharp GB, Shortridge KF, et al. *Analysis of the influenza virus gene pool of avian species from southern China*. Virology. 1994; 198(2): 557-566.
- Guo Y, Wang M, Zheng GS, Li WK, Kawaoka Y, Webster RG. *Seroepidemiological and molecular evidence for the presence of two H3N8 equine influenza viruses in China in 1993-94*. J Gen Virol. 1995; 76(Pt8): 2009-2014.
- Xu X, Lindstrom SE, Shaw MW, Smith CB, Hall HE, Mungall BA, et al. *Reassortment and evolution of current human influenza A and B viruses*. Virus Res. 2004; 103(1-2): 55-60.
- Boonsuk P, Payungporn S, Chieochansin T, Samransamruajkit R, Amonsin A, et al. *Detection of Influenza Virus Types A and B and Type A Subtypes (H1, H3, and H5) by Multiplex Polymerase Chain Reaction*. Tohoku J Exp Med. 2008; 215(3): 247-255.
- Choi YK, Goyal SM, Kang SW, Farnham MW, Joo HS. *Detection and subtyping of swine influenza H1N1, H1N2 and H3N2 viruses in clinical samples using two multiplex RT-PCR assays*. Journal of Virological Methods. 2002; 102(1-2): 53-59.
- Bellau-Pujol S, Vabret A, Legrand L, Dina J, Gouarin S, Petitjean-Lecherbonnier J, et al. *Development of three multiplex RT-PCR assays for the detection of 12 respiratory RNA viruses*. J Virol Methods. 2005; 126(1-2): 53-63.
- Asadi M. *Detection and subtyping of influenza A(H1N1,H3N2) BY Multiplex RT PCR in West Azerbaijan Province of Iran*. 4th congress of laboratory and clinic, North America. 2011 .
- Saberfar E, Najafi A, Goodarzi Z, Lashini H. *Multiplex Reverse Transcription-PCR Assay for Detection of Type A Influenza Virus plus Differentiation of Avian H7 and H9 Hemagglutinin Subtypes in Iran*. Iranian J Publ Health. 2009; 38(4): 29-34.
- Deng YM, Caldwell N, Barr IG. *Rapid Detection and Subtyping of Human Influenza A Viruses and Reassortants by Pyrosequencing*. PLoS ONE. 2011; 6(8): e23400.

Detection of Seasonal Influenza H1N1 and H3N2 Viruses using RT-PCR Assay during 2009 Flu Pandemic in Golestan Province

Zhand, S. (MSc)

MSc of Microbiology, School of Medicine, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran

Tabaraei, A. (PhD)

Assistant Professor of Virology, School of Medicine, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran

Moradi A. (PhD)

Professor of Virology, School of Medicine, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran

Fotoohi, F. (PhD)

Assistant Professor of Virology, Influenza Research Center, Pasteur Institute of Iran, Tehran, Iran

Javid, N. (MSc)

MSc of Microbiology, School of Medicine, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran

Bazoori, M. (BSc)

BSc of Medical Laboratory, School of Medicine, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran

Haji Mohammadi, E. (BSc)

BSc of Microbiology, School of Medicine, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran

Ghaemi, A. (PhD)

Assistant professor of Virology, School of Medicine, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran

Corresponding Author: Ghaemi, A.

Email: ghaem_amir@yahoo.com

Received: 23 Oct 2013

Revised: 7 Mar 2014

Accepted: 8 Mar 2014

Abstract

Background and Objective: The emergence of a novel H₁N₁ influenza A virus of animal origin with transmissibility from human to human poses pandemic concern. Current subtypes of Seasonal influenza A viruses spread in human are influenza A H1N1 influenza A H3N2 and influenza type B viruses. The aim of this study was to determine current strains of the H3N2 and new H1N1 subtypes of influenza A virus from patients suspected influenza infection in 2009 flu pandemic in Golestan province, Iran.

Material and Methods: In this descriptive study, respiratory samples (n = 153) from patients with acute respiratory symptoms were collected in 2009 flu pandemic applied during 2009 pandemic influenza in Golestan province. After reverse transcription of extracted viral RNA, PCR was developed for both H₁N₁ and H₃N₂ subtypes using CDC specific primers.

Results: The mean age of patients was 16.59. Of them 45.1% were male. Thirteen (8.49%) were infected with seasonal influenza H1N1 and 25(16.33%) with seasonal H₃N₂ influenza.

Conclusion: The rate of infection with seasonal H₁N₁ and H₃N₂ is similar to other studies reported from Iran, but lower than the rate reported from other parts of the world.

Key Words: Influenza A Virus, H₁N₁, H₃N₂, RT-PCR, Iran